

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-57>

**PECULIARITIES OF APPLYING CERTAIN COMPULSORY
DISCIPLINARY MEASURES**

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ
ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ**

Osypenko R. I.

*PhD in Law, Associate Professor
at the Department of Operational
and Investigative Activities
and Information Security
of the Faculty No. 3,
Donetsk State University
of Internal Affairs
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Осипенко Р. І.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
та інформаційної безпеки
факультету № 3,
Донецький державний університет
внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна*

У чинному Кримінальному кодексі України 2001 року (далі – КК України) у розділі XV «Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх» передбачено низку норм-приписів щодо регулювання відносин між державою та неповнолітнім, який вчинив кримінальне правопорушення. Аналіз статей вказаного розділу дозволяє підсумувати як збереження рудиментарної моделі, так і відсутність будь-яких перспектив щодо подальшого реформування ювенального кримінального законодавства.

Остання теза зумовлена майже повним збереженням первісних редакцій ст.ст. 97-108 КК України, зміни в які, здебільшого, вносились на підставі прийняття Закону України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» та полягали у зміні слів «злочин» на словосполучення «кримінальне правопорушення», а також в уточненні окремих класифікаційних підстав. Водночас безпосередній зміст наведених норм залишився без змін, у тому числі – це стосується і ст. 105 КК України, в якій викладено особливості звільнення неповнолітніх від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру.

У п. 4 ч. 2 ст. 105 КК України закріплено можливість звільнення підлітка від покарання із притягненням до цивільної відповідальності шляхом покладення на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків. Аналіз наукових праць вчених-фахівців із ювенального кримінального права, огляд державної статистики та судової практики дає підставу для констатації неоднозначної правової природи цього примусового заходу та його часткової невідповідності критеріям, передбаченим для цього виду звільнення від покарання.

Аналіз наукових досліджень надав можливість підсумувати, що, здебільшого, до кола основних проблем звільнення із застосуванням розглядуваного примусового заходу виховного характеру, вчені відносять його незначну ефективність, а також обмежене приписом про необхідність наявності відповідного матеріального становища коло суб'єктів, до яких він може бути застосований. Загальновизнано, що кримінальне право відноситься до публічного права, у зв'язку із чим, основним методом кримінально-правового регулювання є імперативний, що зумовлено необхідністю регулювання відносин між державою та особою, яка вчинила кримінальне правопорушення. Публічний характер кримінального права, зокрема, відтворюється і через його публічний інтерес та захист загальносуспільних цінностей. Позитивізм кримінального законодавства відтворюється через реалізацію кримінально-правового регулювання шляхом передбачення низки заборон, за допомоги яких досягається його основне завдання – захист суспільних відносин від протиправного посягання.

Отже, інститут звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування передбачає альтернативну форму реалізації кримінальної відповідальності, у той час, як інститут покарання – репресивну. З огляду не це основною диференціюючою ознакою необхідно вважати репресію (та імперативізм у його «чистому» вигляді), яка доцільна під час призначення меж та виду покарання та займає у протилежному випадку.

Беззаперечно, звільнення від покарання та його відбування передбачає застосування до особи умовних видів із виконанням певних обов'язків як протягом відбування покарання (наприклад,

умовно-дострокове звільнення передбачає обов'язкову наявність формальної підстави у виді факту відбуття засудженим визначеної кримінальним законодавством частини строку покарання та матеріальної – втрату суспільної небезпечності, що підтверджується сумлінною поведінкою і ставленням до праці), так і після звільнення (наприклад, у разі звільнення від покарання з випробуванням, особа, відповідно до ст. 76 КК України має виконувати покладені на неї судом обов'язки). Водночас, не дивлячись на передбачені кримінальним законодавством вимоги до звільнених від покарання та його відбування, аналіз відповідних норм свідчить про відсутність будь-якого обмеження прав та свобод людини та громадянина.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-58>

**PECULIARITIES OF ADMINISTRATIVE LAW REGULATION
OF THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE
UNDER THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW**

**ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Forostian O. S.

*Postgraduate Student at the Department
of Public Management and
Administration,
National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine*

Форосян О. С.

*аспірант кафедри публічного
управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх
справ
м. Київ, Україна*

Адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану суттєво трансформувалось, з урахуванням сучасних безпекових вимог та обставин, що висувають нові соціально-правові реалії у відносинах всередині суспільства. В